

## DAHABİR Çiriş Küstü

Prof. Dr. Aytaç AÇIKALIN

Çoğu kez bilimsel terimlerle yalın biçimde açıklayamadığım olguları, "mecaz" (metefor) kullanarak anlaşılır duruma getirmeye çalışıyorum. Çiriş, bugünkü kansorejen maddelerin öncesinde, bir bitkinin kökünün kurutulup öğütülmesiyle elde edilen ve ayakkabı sanayinde kullanılan, bir yapıştırıcıdır. Toz halindeki çiriş kullanılmak üzere su ile karıştırılarak bir macun haline getirilir. Ancak bu süreçte önemli olan, su ile çiriş oranının çok iyi ayarlanmasıdır. Çünkü bir kez çirişe su katıp yoğurduktan sonra, istediğiniz kıvamı elde edemezseniz yeniden su ilave edildiğinde karışım bu su ile bütünleşmez, ilave suyu kabul etmez ve birleşmesi için ısrarla karıştırılırsa çiriş dağılmaya başlar, yapıştırma özelliğini yitirir. Karışımın aldığı bu son durum, "çiriş küstü" biçiminde ifade edilir.

"YÖK yasa tasarısı hakkında ne düşünüyorsunuz ?"

Mayıs 2004 ayında bana en çok sorulan soru bu oldu. Hemen her seferinde "Önemli olan sizin düşünceniz, siz ne düşünüyorsunuz?" diyerek "aynalamaya" çalıştım. Cevap sırası bana geldiğinde yukarıdaki mecazi anlatımı kullanmayı yeğledim. Konuya ilişkin bilinti sağlamak amacıyla televizyon izleme konusundaki günlük otuz dakikalık alışkanlığımı değiştirdim; saatlerce sözel ve görsel yayınları izledim. İrticalen konuşmaları, okuyarak konuşanları dinledim; yazılanları izlemeye, tahammülümü zorlayarak okumaya çalıştım. Kırkaltı yıllık eğitimci olarak eğitim sistemimizin insanlarımızın düşüncelerini, duygularını, anlama, yorumlara yetilerinin ne denli az geliştirdiğini konuşulanlardan değil daha çok konuşanlardan anladım.

YÖK Yasasında değişiklik yapan değişikliğin nasıl yorumlanacağını kestirmeye çalışıyorum:

*Onüç Mayıs 2004 günü, eğitim sisteminin, yükseköğretim alt sistemine ilişkin kapsamlı ve ulusal nitelikte bir sorununun TBMM'de çözüme kavuşturulmasının doyumunu yaşadığı tüm ülkede.*

## aytaç açıkalın

*Onüç Mayıs 2004 günü, Türkiye eğitim sisteminde, dini eğitim almış çocuklarımızın üniversiteye giriş yolları açılarak gelecekteki irticai hareketlerin temelini atılmasına TBMM alet edilmiş olmasının keskin burukluğu yaşandı tüm ülkede.*

Bunlardan hiç biri geçerli değil. Çünkü Türkiye eğitim sistemi, sokulmak için uğraşılan, doğal kaotik bir yapıya sahiptir. Harcanan tüm çabalara karşın, her zaman önceden kestirilemeyen farklı sonuçları üretmektedir çoğu kez. Örnekse, seksenbir yıldan beri sürdürülen okuma yazma seferberliği ile mesleki eğitime verilen göreceli “ağırlık”, hep hedeflenenlere aykırı sonuçlar vermiştir. Yüksek öğretim de aynı fraktal yapı görünümündedir. Ülkenin ihtiyaç duyduğu “yüksek nitelikli” insan kaynağını sağlamak, bilgi üretmek için her seferinde yeniden düzenlemesine karşın kendini kontrol edemeyen işleyiş biçimi ile amaçlanandan farklı, açıklanması çok zor, anlamsız, sayılamaz, ölçülemez ürünler vermeye yönelmiştir.

“Bayan öğretmenlerin pantolon giymesini” ancak on yıl süren bir çabanın sonunda kabul edebilen, kız öğrencilerin pantolon giymesine direnmeyi sürdüren Türkiye eğitim sistemi çevresinde meydana gelen değişimleri algılamayacak kadar kalın bir kabuk bağlamış, duyarsızlaşmış, hantal bir yapıya dönüşmüştür. Bu nedenle tüm son düzeltici çabaya rağmen, düzeltici önlemlerin sistem üzerindeki etkisi yok denecek kadar az olacaktır.

**Köktenci, anlamlı çözüm, bu eğitim sistemini “değiştirmektir”.**

Çünkü çiriş küsmüş.